

UCHWAŁA NR XLII/418/2023
RADY POWIATU BRZESKIEGO

z dnia 14 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób
Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2027**

Na podstawie art. 12 pkt 11 z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 poz. 1526 i Dz. U. z 2023 r. poz. 572) oraz na podstawie art. 6. ust 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 poz. 1249, Dz. U. z 2023 r. poz. 289, poz. 535, poz. 1606) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Powiatowy Program Psychologiczno - Terapeutyczny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024-2027 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Brzeskiego i Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

POWIATOWY PROGRAM PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY DLA OSÓB STOSUJACYCH PRZEMOC DOMOWĄ NA LATA 2024-2027

Opracowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

2023

Spis treści

I. WSTĘP

II. PODSTAWA PRAWNA

III. CELE PROGRAMU

IV. ZAŁOŻENIA MERYTORYCZNE

V. ADRESACI PROGRAMU

VI. ZAŁOŻENIA MERYTORYCZNE

VII. REALIZATORZY

VIII. ZASADY FINANSOWANIA

IX. EWALUACJA I MONITORING

I. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej pojęcie przemocy definiowane jest jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej (osoba wymieniona w art. 2.1 pkt.2 a-h), w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przeciwdziałanie przemocy domowej obejmuje działania skierowane zarówno do osób doznających przemocy domowej, jak i do osób stosujących przemoc domową. Skuteczność działań podejmowanych wobec rodziny, w której istnieje przemoc zależy w głównej mierze od wieloaspektowości i kompleksowości udzielanej pomocy. Jedną z form oddziaływań skierowaną do osób stosujących przemoc domową jest program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową, który ma na celu zmianę wzorców zachowań i postaw uczestników programu.

Istotą programu jest realizacja celów terapeutycznych, które umożliwią zwiększenie samoświadomości u osób stosujących przemoc domową, umiejętności samoregulacji oraz wpłyną na zmianę dotychczasowych postaw i zachowań tych osób, które pozwolą na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codziennym.

II. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

1. Art. 6 ust 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy.

III. CELE PROGRAMU

Cel główny: Przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez nabycie wiedzy i umiejętności alternatywnych zachowań u sprawców przemocy domowej oraz kształtowania nowego stylu życia, bez zachowań przemocowych. Kształtowanie relacji opartych na wzajemnym szacunku, co ma doprowadzić do zwiększenia bezpieczeństwa i poprawy funkcjonowania rodzin, w których występuje problem przemocy.

Cele szczegółowe:

1. Wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych działań
2. Zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych
3. Nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy
4. Nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością
5. Poszerzenie świadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych
6. Nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy

7. Rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych i partnerskich
8. Pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania
9. Diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu
10. Wzmacnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

IV. ZAŁOŻENIA MERYTORYCZNE

Program psychologiczno-terapeutyczny – skoncentrowany jest przede wszystkim na kliencie, jako podmiocie oddziaływań i oprócz treści podejmowanych w PK-E - rozwija i utrwala metody komunikacji sprawcy z osobami najbliższymi, bez stosowania przemocy.

Istotą tego programu jest „podążanie” za klientem, koncentracja na kliencie i jego „niedomkniętych” problemach z przeszłości, które stanowią blokady w dokonywaniu zmian, a także predyspozycjach i umiejętnościach relacyjnych (zasobach) oraz sposobie myślenia i funkcjonowania w realizacji postawionych sobie celów.

Metody i techniki stosowane w Programie Psychologiczno-Terapeutycznym zaczerpnięte są z uznanych metod pracy z osobami z zaburzeniami funkcjonowania w relacjach, w tym osobami stosującymi przemoc: Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniu, Terapia Gestalt, Trening Zastępowania Agresji, Racjonalna Terapia Zachowań, Analiza Transakcyjna.

V. ADRESACI PROGRAMU

Uczestnikami programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową są:

1. Osoby zgłaszające się samodzielne lub kierowane przez podmioty i instytucje,
2. Osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową,
3. Osoby, które nie uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym, ale prezentują dużą świadomość i motywację do pracy nad poprawą relacji rodzinnych,
4. W programie psychologiczno- terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu, lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.

Preferencyjne wskazania do udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym mają pary małżeńskie/partnerskie, których relacja miała charakter przemocowy, a które wykazują pozytywną motywację do pracy nad korekcją/rozwojem relacji rodzinnych.

VI. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE

Rekrutacja dokonywana jest poprzez bezpośrednie (osobiste lub telefoniczne) zaproszenie do udziału w programie przez koordynatora (powiatowego) PK-E, trenerów prowadzących program korekcyjno-edukacyjny lub program psychologiczno-terapeutyczny informowanie i motywowanie przez przedstawicieli podmiotów systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (specjalistów pracujących z rodziną dotkniętą przemocą: pracowników socjalnych, psychologów, dzielnicowych, służbę zdrowia, terapeutów itp.), skierowania przez Zespoły Interdyscyplinarne.

Program realizowany jest w formie:

- spotkań indywidualnych dla każdego/każdej uczestnika/czki z trenerem/terapeutą – analiza osobistych uwarunkowań, w tym zasobów, mechanizmów, blokad wpływających na relacje w rodzinie/związku;
- spotkań par uczestników z prowadzącymi trenerami/terapeutami, w tym:
- spotkania diagnostyczne dla każdej pary – analiza bieżącej sytuacji rodzinnej, określenie poziomu motywacji, decyzja o aktywnym uczestnictwie w spotkaniach, określenie celów udziału w programie;
- spotkania pracy psychologiczno-terapeutycznej w obrębie zidentyfikowanych problemów, czynników wpływających na relacje w rodzinie/związku; praca nad sytuacjami zgłoszonymi przez uczestników – analiza negatywnych interwencji-zachowań, budowanie właściwych mechanizmów funkcjonowania w oparciu o zasady prawidłowej, asertywnej-odważnej komunikacji, pozytywne zasoby uczestników; wyznaczanie kierunków pracy każdego z uczestników nad własną samoświadomością; identyfikacja pozytywnych aspektów budujących relację; korzystanie z pomocy specjalistów (terapeutów) w dalszym rozwoju relacji rodzinnych/związku;
- spotkań grupowych – psychoedukacja w zakresie podstawowych mechanizmów zjawiska przemocy i charakterystyki komunikacji w relacjach (agresywność – uległość – asertywność), zasady prawidłowej komunikacji – bez przemocy, rola emocji: identyfikacji emocji i komunikacji emocji w relacjach, zwłaszcza z osobami najbliższymi.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającej porozumiewanie się na odległość.

VII. WARUNKI REALIZACJI

- **lokalowe** – kameralne i bezpieczne warunki do spotkań i rozmów,
- **materialowe** – dowolne,
- **finansowe** – w zależności od posiadanych/pozyskanych środków.

VIII. REALIZATORZY – kwalifikacje prowadzących, doświadczenie:

- Realizatorem Programu Psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową w Powiecie Brzeskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzesku

- osobami realizującymi program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową będą:

- 1) osoby posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii
- 2) osoby posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja

3) osoby będące terapeutami lub psychoterapeutami

Prowadzący wymienieni w punktach 1-3 powinni posiadać udokumentowany co najmniej 3 letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

4) osoby, które posiadają udokumentowane prowadzenie pięciu edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domowa.

IX. DOKUMENTACJA

- założenia programowe,
- listy obecności,
- wyrażenie zgody przez uczestnika na kontakt z partnerami i instytucjami,
- dokumentacja indywidualna: ogólne zapisy – podstawowe dane informacyjno-diagnostyczne; tematyka spotkań, bez opisywania szczegółów sytuacji zdrowotnej i emocjonalnej klientów.

X. ZASADY FINANSOWANIA

Opracowanie i realizacja Programu Psychologiczno –Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiat. Środki na realizację programu zapewnia budżet Państwa, który decyduje o wysokości przyznanych zasobów na ten cel.

XI. EWALUACJA I MONITORING

- podsumowanie na ostatnim spotkaniu,
- ewentualne przeprowadzenie badania ankietowego na zakończenie cyklu spotkań programowych,
- monitoring osoby/rodziny po zakończeniu programu – prowadzony w uzgodnieniu z klientem.